

§ 122

Itämeren tila Helsingin edustalla

HEL 2022-006528 T 11 00 02

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti merkitä Helsingin edustan merialueen tilasta kokouksessa saadun selvityksen tiedoksi.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat tutkija Emil Nyman ja ympäristösuunnittelija Mari Savela. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Katariina Serenius

Lisätiedot

Katariina Serenius, yksikön päällikkö, puhelin: 37982
katariina.serenius(a)hel.fi
Sini-Pilvi Saarnio, vs. tiimpäällikkö, puhelin: 310 32019
sini-pilvi.saarnio(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

EU:n yhteinen tavoite paremmasta vesien tilasta

Vuonna 2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston vesipolitiikan puitedirektiivin (VPD) tavoitteena on pinta- ja pohjavesien tilan parantaminen ja vesiensuojelun yhtenäistäminen koko Euroopan unionin alueella. Vesipuitedirektiivin lähestymistapana ovat yksityiskohtaiset ja vesistön luontaiseen tyyppiin sidotut tilatavoitteet, ekologisia tekijöitä korostava tilan arviointijärjestelmä ja määräaikoihin sidotut toimenpidekaudet. Tärkein VPD:n ympäristötavoite on se, ettei vesimuodostumien tila heikkene. Kunnianhimoisena tavoitteena on saavuttaa, tiettyjä poik-

16.06.2022

keusmahdollisuuksia lukuun ottamatta, kaikkien pintavesien hyvä ekologinen ja kemiallinen tila sekä pohjavesien määrällinen ja kemiallinen hyvä tila viimeistään vuoteen 2027 mennessä. Suomen kansalliseen lainsäädäntöön direktiivin tavoitteet on implementoitu lailla vesien- ja merenhoidon järjestämisestä.

Vesienhoidon suunnitteluprosessi on määrävälein toistuva ja vesien tilakartoitus, ympäristötavoitteet sekä toimenpidetarpeet tarkistetaan kuuden vuoden välein. Valtioneuvosto hyväksyy vesienhoitosuunnitelmat. Suunnitelmat on otettava soveltuvin osin huomioon kaikessa valtion ja kuntien viranomaistoiminnassa. Tämä merkitsee viranomaisten yleistä velvollisuutta toimia vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi toimivaltansa puitteissa. Ympäristönsuojelulakiin ja vesilakiin perustuvilla luvilla on tärkeä merkitys vesienhoitotoimenpiteiden toteutuksessa ja vesienhoidon ympäristötavoitteiden saavuttamisessa.

Helsingin kaupunkistrategian vesiensuojelutavoitteet

Kaupunginvaltuuston hyväksymän Helsingin kaupunkistrategian 2021-2025 mukaan Helsingin tulevaisuus on hyvä, kun se perustuu kestävään kasvuun. Kestävä kasvu on sopusoinnussa ekologisten reunaehtojen kanssa ja se luo sosiaalisesti, taloudellisesti ja kulttuurisesti kestävää hyvinvointia. Kaupunkistrategiaan on kirjattu kunnianhimoisia ympäristötavoitteita mm. Helsingin hiilineutraaliudesta vuonna 2035, luonnon monimuotoisuuden ja lähiluonnon vaalimisesta sekä tavoitteista Itämeren tilan suhteen.

Meren tilaan liittyviä tavoitteita ovat mm. tavoite seurata Helsingin vesistöjen ja pääkaupunkiseudun edustan merialueen tilaa sekä tavoite parantaa tietopohjaa veden laadusta ja vedenalaisesta luonnosta, joka toteutetaan viimeistelemällä Helsingin vedenalaisen luonnon arvottamista koskeva kartoitustyö. Itämeren suojelua edistetään Itämerihaasteen avulla ja Itämeri-yhteistyöllä Helsingin yliopiston Itämeren suojelun ekonomian lahjoitusprofessorin (2021-2026) kautta. Myös ympäristövalvonnalle on asetettu tärkeitä tavoitteita vesiensuojelussa: vesistö-päästöjä vähennetään osana ympäristövalvontaa, päästölähteitä selvitetään ja kehitetään vesistö-päästöjen hallintakeinoja sekä niitä koskevia ohjeistuksia. Myös vesiensuojelua edistävillä hankkeilla toteutetaan osaltaan strategiaa. Tällä hetkellä käynnissä olevia vesiensuojeluun liittyviä hankkeita ovat hulevesien laatuun liittyvä HuLaKas-hanke ja Työmaavesi-hanke.

Itämerihaaste ja Itämeri-toimenpideohjelma

Helsinki ja Turku perustivat vuonna 2007 Itämerihaasteen, jonka tavoite on sitouttaa kaupunkia, yrityksiä ja organisaatioita vapaaehtoiseen

Itämeren suojelutyöhön. Tähän mennessä jo yli 300 toimijaa on liittynyt kansainväliseen Itämerihaaste-verkostoon, joka on kaikille avoin ja maksuton.

Itämerihaasteen visiona on puhdas, tuottava ja yhteinen Itämeri. Helsinki ja Turku ovat verkostotyön lisäksi sitoutuneet kaupunkien yhteiseen Itämeri-toimenpideohjelmaan osana Itämerihaastetta. Itämeri-toimenpideohjelma pitää sisällään lain ja määräykset ylittäviä vesien-suojelutoimenpiteitä, joilla Itämeren tilaa pyritään parantamaan. Toimenpideohjelmassa on huomioitu mm. EU:n Itämeri-strategia ja YK:n kestävän kehityksen tavoitteet. Toimenpideohjelmassa vuosille 2019–2023 on yhteensä 117 toimenpidettä, joista 91 koskee Helsinkiä. Toimenpiteitä toteutetaan kaupungin eri toimialoilla, liikelaitoksissa sekä yhteistyössä ulkopuolisten organisaatioiden kanssa. Helsingin kaupunkiympäristön toimiala (KYMP) on mukana 89 toimenpiteen edistämisessä, joita toteutetaan kaikilla KYMPin palvelualueilla.

Helsingin merialueen veden laadun kehitys

Ympäristön seuranta- ja -valvontayksikön toteuttamien merialueen seurantojen pohjalta voidaan todeta Helsingin merialueen veden laadun muuttuneen voimakkaasti viimeisten 40 vuoden aikana, etenkin kaupungin suurilla sisälähdillä. Pienten jätevedenpuhdistamojen poistuttua lahtien veden laatu on kohentunut huomattavasti 1970-luvulta 1990-luvulle. Veden laadun kohentuminen on kuitenkin pysähtynyt ja paikoitellen lähtenyt heikkenemään viime vuosien aikana. Helsingin rannikkovesien ekologinen laatuluokitus on pysynyt pääosin välttävänä, ja jotta tavoite hyvästä veden laadusta voitaisiin saavuttaa, tarvitaan kokonaisvaltaisia toimenpiteitä nykykehityksen katkaisemiseksi. Rannikkovesien ravinnepitoisuudet ovat liian korkeat ja vesialueiden käyttöpaine liian suuri vedenalaisten ekosysteemien palautumisen kannalta. Häiriintynyt ekosysteemi ei pysty ylläpitämään tarvittavia luonnollisia toimintoja, jotka voisivat tulevaisuudessa pienentyneen ulkoisen kuormituksen myötä ylläpitää parempaa veden laatua ja terveempää rannikkoekosysteemiä.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Katariina Serenius

Lisätiedot

Katariina Serenius, yksikön päällikkö, puhelin: 37982
katariina.serenius(a)hel.fi
Sini-Pilvi Saarnio, vs. tiimipäällikkö, puhelin: 310 32019
sini-pilvi.saarnio(a)hel.fi

16.06.2022

Asia/3

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano